

Aan

Minister

nota

ZonMw programmavoorstel Fietsveiligheid Voorop

TER BESLISSING

Datum

21 november 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/275663

Opgesteld door

DG Mobiliteit
Dir. Wegen en
Verkeersveiligheid
Verkeersveiligheid

Beslistermijn

08-12-2025

Bijlage(n)

4

Aanleiding

In juli 2025 is het Meerjarenplan Fietsveiligheid 2025-2029 gedeeld met de Kamer¹. Onderdeel van het plan is het uitvoeren van een praktijkgericht kennisprogramma door ZonMw waar € 41 mln. voor beschikbaar is². ZonMw heeft hiervoor het programmavoorstel 'Fietsveiligheid Voorop' uitgewerkt. U wordt verzocht voor 8 december 2025 een besluit te nemen over het programmavoorstel, zodat ZonMw begin 2026 kan starten met de uitvoering ervan.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om:

- Akkoord te gaan met het programmavoorstel 'Fietsveiligheid Voorop' (bijlage 1).
- Akkoord te gaan met het verzenden de bijgevoegde Kamerbrief 'ZonMw programma Fietsveiligheid Voorop'.

Kernpunten

- Het voorstel sluit aan bij de doelstellingen en acties uit het Meerjarenplan Fietsveiligheid en is tot stand gekomen in brede samenwerking met het veld. De gekozen opzet maakt het mogelijk om zowel bestaande interventies te versterken, als nieuwe kennis en fietsveiligheidsmaatregelen te ontwikkelen.
- Het programma bestaat uit drie hoofdlijnen:
 - Lijn A: doorontwikkeling en implementatie van bestaande interventies, waarvan de effectiviteit nog niet bewezen is, die het valrisico of risicogedrag rondom fietsen verminderen.
 - Lijn B: opbouw van nieuwe kennis op gebied van fietsveiligheid die leiden tot vernieuwende en effectieve fietsveiligheidsmaatregelen .
 - Lijn C: toepassing en borging van opgedane kennis.
- Elke lijn heeft verschillende subsidierondes. Deze worden verstrekt door ZonMw tussen 2026 en 2030, waarna de uitvoering loopt tot en met 2033, met een evaluatie in het laatste jaar. In 2028 vindt een herijkingsmoment plaats. Dit geeft de ruimte om het programma, indien gewenst, bij te sturen.

¹ Kamerstuk 29398, nr. 1181

² ZonMw is een zelfstandig bestuursorgaan en programmeert en financiert onderzoek en vernieuwing in gezondheid, zorg en welzijn.

- Subsidies kunnen worden aangevraagd door medeoverheden, kennisinstellingen, marktpartijen en maatschappelijke organisaties. Bij de meeste subsidierondes gaat de voorkeur uit naar consortia waarin meerdere van deze partijen samenwerken.
- Voor het programma is € 41 mln. beschikbaar. Verdeling:
 - Lijn A: 16,25 mln.
 - Lijn B: 15,75 mln.
 - Lijn C: 1,5 mln.
 - Uitvoeringskosten: 7 mln. (programmabureau), 0,5 mln. (overig, zoals evaluatie en communicatie). Zie toelichting voor verdere uitleg over de uitvoeringskosten.

Datum

21 november 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/275663

Opgesteld door

DG Mobiliteit
Dir. Wegen en
Verkeersveiligheid
Verkeersveiligheid

Aan

Minister

Bijlage(n)

4

Krachtenveld

- De financiële middelen (€ 41 mln.) zijn bedoeld voor het ondersteunen van medeoverheden bij het verbeteren van de fietsveiligheid. Medeoverheden (gemeenten, provincies, vervoerregio's) zijn zowel aanvrager als eindgebruiker binnen het programma. Zij hebben actief bijgedragen aan de uitwerking via stakeholderbijeenkomsten, expertgroepen en kerngroep Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) overleggen. De SPV stuurgroepleden van IPO, VNG en de vervoerregio's hebben ingestemd met het voorstel, onder meegeven van aandachtspunten voor verdere uitwerking. Hun belang ligt in het uitvoeren van effectieve, toepasbare interventies en kennis die aansluit bij lokale en regionale veiligheidsopgaven.
- In de uitwerking van het programma zijn ook kennisinstellingen (zoals SWOV, CROW en VeiligheidNL), maatschappelijke organisaties (zoals Fietsersbond en Veilig Verkeer Nederland) en marktpartijen.
- De Kamer is meegenomen in de ontwikkeling van dit plan, onder andere via de verzamelbrieven verkeersveiligheid en door het delen van het Meerjarenplan fietsveiligheid. Vooralsnog zijn er vanuit Kamerleden of politieke partijen geen inhoudelijke reacties ontvangen op dit onderdeel.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

De gedetailleerde begroting van het programma 'Fietsveiligheid Voorop' kan niet openbaargemaakt worden (bijlage 2). Deze bevat vertrouwelijk verstrekte bedrijfsinformatie.

Toelichting

Vooraf waren de kosten voor het programmabureau lager ingeschat dan ZonMw rekent. ZonMw heeft vervolgens de kosten voor het programmabureau nader toegelicht. Deze kosten omvatten essentiële ondersteunende taken, zoals financiële, juridische en ICT-ondersteuning, naleving van wet- en regelgeving, bezwaarprocedures, controle op subsidieprojecten en accountantsprotocollen. Voor de uitvoering zijn circa 5 fte benodigd in 2026–2029 en 3 fte in 2030–2033, wanneer de aanvragen voor de subsidierondes zijn afgerond. De overheadkosten zijn relatief hoog omdat ZonMw vanaf 2026 geen losstaand basisbudget meer heeft vanuit het ministerie van VWS, maar moet werken met tariefstelling. Daarnaast zijn recent salarissen verhoogd als gevolg van COA-afspraken. De gerekende kosten voor dit project zijn vergelijkbaar met andere projecten. ZonMw is een ZBO zonder winstoogmerk, niet-benutte middelen vloeien terug naar het subsidiebudget en alleen daadwerkelijk gemaakte uren worden in rekening gebracht. Bij de tussenevaluatie in 2028 wordt ook beoordeeld of de reservering volledig nodig was.

Bijlagen

Datum

21 november 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/275663

Opgesteld door

DG Mobiliteit
Dir. Wegen en
Verkeersveiligheid
Verkeersveiligheid

Aan

Minister

Bijlage(n)

4

Volgnummer	Naam	Informatie
02	Kamerbrief Programma Fietsveiligheid Voorop	De Kamerbrief informeert de Kamer over het programma Fietsveiligheid Voorop.
03	Beslisnota Meerjarenplan Fietsveiligheid 2025-2029	Zie onderstaande toelichting.
04	Bijlage 1 - Programmavoorstel Fietsveiligheid Voorop	Het programmavoorstel Fietsveiligheid Voorop waarin wordt beschreven: aanleiding, scope, opzet, planning, governance, evaluatie en financiën.
05	Bijlage 2 – Begroting programma Fietsveiligheid Voorop	De uitgewerkte begroting van ZonMw voor het programmavoorstel Fietsveiligheid Voorop.

Leeswijzer bij onderliggende beslisnota's

Datum	Naam beslisnota	Toelichting
18-april-2025	Beslisnota Meerjarenplan Fietsveiligheid 2025-2029	Deze nota beschrijft het besluit over het Meerjarenplan Fietsveiligheid naar aanleiding van de zorgen over de fietsveiligheid in Nederland.

Aan

Minister

nota

Beslisnota Meerjarenplan Fietsveiligheid 2025-2029

TER BESLISSING

Datum

18 april 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/60635

Opgesteld door

DG Mobiliteit
Dir. Wegen en
Verkeersveiligheid
Verkeersveiligheid

Beslistermijn

09-05-2025

Bijlage(n)

1

Aanleiding

Het gaat niet goed met de fietsveiligheid in Nederland en u heeft aangegeven ernaar te streven in het voorjaar van 2025 het Meerjarenplan Fietsveiligheid naar de Kamer te sturen¹. Op 9 april jl. heeft de stuurgroep Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV)² ingestemd met het voorliggende Meerjarenplan Fietsveiligheid. De stuurgroep stelt voor het Meerjarenplan Fietsveiligheid te agenderen en vast te stellen tijdens het Bestuurlijk Overleg Verkeersveiligheid (BO) van 11 juni 2025. Om het Meerjarenplan Fietsveiligheid te agenderen dient u hiermee akkoord te gaan vóór 9 mei 2025.

Geadviseerd besluit

1. Instemmen met het Meerjarenplan Fietsveiligheid (bijlage 1), en
2. dit plan te agenderen voor het BO Verkeersveiligheid op 11 juni 2025.

Kernpunten

- Onder zowel verkeersdoden (39%) als ernstig verkeersgewonden (70%) zijn fietsers de grootste slachtoffergroep³. Zonder aanvullend beleid is het de prognose dat in 2040 het aantal ernstig gewonde fietsers verdubbelt ten opzichte van 2018⁴.
- In 2022 is de Kamer toegezegd te komen met een Meerjarenplan Fietsveiligheid.⁵
- Samen met de SPV-partners, en in afstemming met de G4 en F10⁶, heeft het ministerie van IenW de afgelopen periode het Meerjarenplan Fietsveiligheid 2025-2029 opgesteld.

¹ Kamerstuk 29398, nr. 1139

² In de stuurgroep SPV zit ambtelijke vertegenwoordiging van VNG, IPO, Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) en de Vervoerregio Amsterdam (VRA).

³ SWOV (2024). Staat van de verkeersveiligheid.

⁴ Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (2021). Integrale Mobiliteitsanalyse 2021.

⁵ Kamerstuk 29398, nr.1084

⁶ G4 F10: De G4 is een samenwerkingsverband tussen de vier grote gemeenten. Zij trekken gezamenlijk op rond de problematiek van grootstedelijke gebieden, waaronder verkeersveiligheid. De F10 is een informeel netwerk van wethouders en ambtenaren van 22 ambitieuze fietssteden.

In de kern bestaat het Meerjarenplan Fietsveiligheid uit 10 acties:

Nieuwe acties	Voortzetting lopende acties
• verminderen valrisico fietsers • verminderen risicogedrag rondom fietsen • kennisontwikkeling fietsveiligheid • stimuleren fietshelmgebruik • verminderen massa- en snelheidsverschillen op het fietspad	• stimuleren veilige fietsinfrastructuur • programma Doortrappen • fietsveiligheidscampagnes • verkennen vervolgstappen fietsongevallendata • Lichte Elektrische Voertuigen-kader

Datum

18 april 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/60635

Opgesteld door

DG Mobiliteit
Dir. Wegen en
Verkeersveiligheid
Verkeersveiligheid

Aan

Minister

Bijlage(n)

1

- Het Meerjarenplan Fietsveiligheid geeft met de vijf nieuwe acties invulling aan de €49 mln. voor vernieuwende maatregelen binnen de Investeringsimpuls Verkeersveiligheid (zie toelichting) en met alle acties invulling aan toezeggingen aan de Kamer⁷.
- Door het Meerjarenplan Fietsveiligheid te agenderen tijdens het BO Verkeersveiligheid polst u het bestuurlijke draagvlak voor dit voorliggende plan bij de SPV-partners.
- Het voornemen is om het plan na het BO Verkeersveiligheid en nog voor het zomerreces aan de Kamer te sturen, zoals in 2024 aangekondigd⁸.

Krachtenveld

Het Meerjarenplan Fietsveiligheid kan op draagvlak rekenen van de koepels van de decentrale overheden. In de stuurgroep SPV van 9 april is dit bevestigd. Er leven zorgen bij de Kamer over de fietsveiligheid door het toenemend aantal fietsslachtoffers.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Toelichting

Politieke context

- Tijdens het commissiedebat verkeersveiligheid van 11 februari 2025 heeft u naar aanleiding van vragen van de leden Grinwis (ChristenUnie) en El Abassi (DENK) aangegeven voor de zomer te komen met een Meerjarenplan Fietsveiligheid.
- Op 19 februari jl. vond het tweeminutendebat Verkeersveiligheid plaats waarin een motie van DENK opriep tot een nationaal actieplan voor de veiligheid van oudere fietsers. Deze heeft u ontraden, omdat u voornemens bent voor de zomer te komen met een Meerjarenplan Fietsveiligheid gericht op alle fietsers.

Financiering

- Binnen de Investeringsimpuls Verkeersveiligheid is nog €49 mln. beschikbaar voor vernieuwende maatregelen gericht op fietsveiligheid, bij voorkeur op het gebied van gedrag en technologische ontwikkelingen⁹. Beoogd wordt dat deze middelen beschikbaar worden gesteld aan medeoverheden en private partijen¹⁰.

⁷ Kamerstuk 29398, nr. 1084 en Kamerstuk 29398, nr. 1108

⁸ Kamerstuk 29398, nr. 1139

⁹ Kamerstuk 29398, nr. 1028

¹⁰ Kamerstuk 29398, nr. 783

- De acties met betrekking tot valrisico, risicodrag en kennisontwikkeling worden vanuit één overkoepelend subsidieprogramma uitgevoerd door ZonMw. In dit programma worden subsidies verstrekt aan medeoverheden, kennisinstellingen en uitvoeringsorganisaties voor het ontwikkelen van kennisproducten en interventies en het toetsen in praktijk en uitvoeren van nog onbewezen interventies. Voor het gehele subsidieprogramma is in totaal €41 mln. beschikbaar.
- Voor de acties met betrekking tot fietshelmstimulering en experimenten met massa- en snelheidsverschillen zet IenW zelf aanbestedingen uit. Hiervoor is respectievelijk €6 mln. en €2 mln. beschikbaar.
- De lopende acties worden uitgevoerd vanuit bestaande middelen van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Datum

18 april 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/60635

Opgesteld door

DG Mobiliteit
Dir. Wegen en
Verkeersveiligheid
Verkeersveiligheid

Aan

Minister

Bijlage(n)

1

Bijlagen

Volgnr	Naam	Informatie
02	Meerjarenplan Fietsveiligheid	Het Meerjarenplan Fietsveiligheid waarin de aanleiding van het plan, de acties en de financieringswijze van het plan en de acties beschreven staat.